

Pilaitės poezijos maratono atkarpoje „PAVASARIS ŽEMĘ JAU KELIA“– Oneta Luskaja

Oneta Luskaja kuria prozą ir eiles. Nemaža jos eilių publikuota Pilaitės poezijos pavasarių leidiniuose. Eilėraščiai labai dažnai rezonuoja su pilaitišku poezijos renginių credo. Ir šį kartą ištikima tokiam kūrybiniam nusistatymui – eilės skirtos Kristijonui Donelaičiui ir nemarkiesiems Jo „METAMS“:

Iš ciklo: Amžinieji Donelaičio „Metai“

0. Įvadinė dalis

Donelaičio „Metai“ atėjo:
Tyliai, – kaip žiema.
Galvojau: triukšmingai
Kaip pavasaris išeis.
Nusiaviau būrišką apavą –
Ant cementinės kolonos pamoviau
Ir laukiau slidžios žiemos
Basomis kojomis.
Galvojau, – užsikursiu kakalį šiltą:
Pakaitinsiu išdžiuvusius kaulus,
Prisišildysiu vandens ir
Prieš Kūčias kaip koks tikras naujalietuvis
Smagiai išsipliuškensiu.
Bet nepasisekė:
Mus aplankė amžina vasara.
Ji žydėjo, krovė ir krovė
Margus žiedus.
Mes juo skynėm ir skynėm,
Nešėm ir nešėm,
Klojom ir klojom
Prie akmeninių atnaujinto
Donelaičio paminklo kojų
Su Didžiaja
Jo dvasiškai paprotintų būrų viltimi:
Mes esame amžini
Amžiname Metų rate...
O jis sukasi ir nesustoja.

I. Poezija – tai žodis giluminis,
Jei išsakytas iš širdies,
Kelius į dangų aukštutinį
Atodūisiais skvarbiais nuties.
Drąsieji renkasi gyvenimą iš naujo.

Atstumas nuo žvaigždės iki žvaigždės –
Neišmatuotas rankom kelias,
Bet jį akimirksnis palies.
Užteks plasnojančios minties
Ir jausmo begalinio
Iš tolstančios akių erdvės.
Apsisuka dangus žydriaisiais šviesmečiais
Aplinkui sužaliavęs,
Sutramdęs pyktį iš kairės ir dešinės,
Vienu sykiu save lyg žemę užkariavęs
Tiesom auksinėmis eiliuojanti palies.
Sudygs tikrasis tavo žodis –
Vaivorykštės spalvom žėrės –
Tarsi rasa pasklidusios šiltos žvaigždės
Ir būsi tu poetas
Nusileidęs ant mūsų būrų pievų
Iš neužgęstančios eilių versmės.

II. Žydrom alyvom

Apsiblausęs saulės diskas,
Surezgęs švelniai
Meilės grandines,
Vis blizga, tviska, spindi
Ir gosliai glosto
Amžiaus langines.
Pravers jas ir poetai,
Ir muzikai,
Ir mimai, –
Spektaklis nepaskelbtas prasidės.
Šviesa..., tamsa... –
Pasaulis visas
Sugulęs suodžiais
Ant žmogaus širdies.
Širdis mėgins
Suprasti sielos dramą.
Rūstusis protas
Prieštaraus balsu.
Scena po scenos
Mintimis skrebena,
Iš lėto atveria vaizdus
Į tarpstančios būties takus.
Praeis žmogus aukštai iškėlęs galvą
Ir vyturiai giliai jame prabus.
Klausys jų sėdėdamas ant aukšto būrų kalno ir bus
Teatrą mylintis žmogus...
Supras Visatos veiksmas vyksta.
Jis rieda keturis kartus ir dovanoja džiugų riksmą:
Jis buvo!

Ir yra!
Ir bus!

III. Stebuklas,
O žmogau, –
Gali kalbėti.
Ir tavo žodžiai
Skleidžiasi nuoga tiesa.
Ilgi keliai,
Ugnim nusėti,
Ir baigias Žemėje
Gili tamsa.
Seniai vaivorykštes
Ant būrų lūpų
Brandino... subrandino
Švintantis dangus –
Ilgai... ilgai...
Pakėlęs kaip kūdikičius supo
Ir laukė godžiai – pagaliau nubus.
O jiems norėjosi miegoti ir miegoti,
Sulaukti rytu šildančios dienos
Ir netikėtai sau nubusti, atsistoti,
Pareikalaut iš Dievo meilės dovanos.

IV. Moliniai indai nerūdyja –
Sumerktos senos mintys,
Pavertus žodžiais nuvilnyja –
Sugirgžda amžių svirtys –
Vanduo pasislėpė už klonių –
Ražienos nesupintos.
Švelnus dangus baikščių krikščionių
Atodūisiais išmintas
Pėdas rieškutėm išmatavo –
Įvertino kaip duoną:
Augino, pylė ir širdim mylavo
Į gimtą sodžiaus svirną.
Skubėjo – kol dar neužklupo
Šalnų lediniai pirštai,
Rūpėjo derlių kuo geriau parduoti –
Turtus vaikams atidalinti,
Užbėgt svajonėm į kalnelį –
Sėkme svaigiaja apipilti.
O kaip giliai jie apsiriko, –
Vaikams neliko nė skatiko.
Moliniai indai nerūdyja .–
Vėl būriškom viltim atgyja.